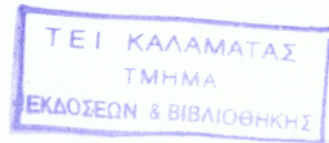

Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

**«ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ
ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ»**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ:

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΑ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ

ΕΠΙΒΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ. 3
----------------	--------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

1.1 Συγχώνευση Ανωνύμων Εταιρειών που πραγματοποιείται με απορρόφηση.....	σελ. 5
1.2 Συγχώνευση εταιρείας από άλλη που κατέχει το 100% των μετοχών της	σελ. 8
1.3 Συγχώνευση με εξαγορά	σελ. 9
1.4 Συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρείας	σελ. 9
1.5 Συμπέρασμα	σελ. 10

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

2.1 Σχέδιο σύμβασης	σελ. 12
2.2 Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου	σελ. 13
2.3 Προστασία ατόμων που σχετίζονται με τις συγχωνευόμενες εταιρείες	σελ. 14
2.3.1 Προστασία των δανειστών των εταιρειών που συμμετέχουν στην συγχώνευση	σελ. 14
2.3.2 Προστασία των ομολογιούχων δανειστών.....	σελ. 16
2.3.3 Προστασία των κατόχων άλλων τίτλων, εκτός από μετοχές.....	σελ. 17
2.3.4 Προστασία των εργαζομένων των εταιρειών που συμμετέχουν στην συγχώνευση	σελ. 17
2.4 Έκθεση Εκτιμητικής Επιτροπής	σελ. 17
2.5 Έγκριση σχεδίου	σελ. 19
2.6 Πληροφόρηση μετόχων	σελ. 20

2.7 Κατάρτιση Σύμβασης Συγχώνευσης.....σελ.	22
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΕΠΕΛΕΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ

3.1 Γενικά.....σελ.	24
3.2 Αποτελέσματα συγχώνευσης	σελ. 25
3.2.1 Περιπτώσιολογία	σελ. 26
3.2.2 Δικονομικές συνέπειες της συγχώνευσης	σελ. 29
3.3 Ευθύνες μελών Διοικητικού Συμβουλίου	σελ. 30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ

4.1 Ακύρωση συγχώνευσης	σελ. 32
4.2 Προθεσμία έγερσης της αγωγής για την ακύρωση της συγχώνευσης	σελ. 37
4.2 Αποτελέσματα της δικαστικής απόφασης που κηρύσσει την ακυρότητα	σελ. 37

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	σελ. 38
------------------	---------

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ. 39
--------------------	---------

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Προς ενίσχυση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας για τη δημιουργία στη χώρα ισχυρών οικονομικών μονάδων, ικανών να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό, ιδίως τον ξένο μετά την πλήρη ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και να ανταποκριθούν στα ζητήματα που προκύπτουν από τη σύγχρονη τεχνική και οικονομική εξέλιξη (αύξηση της παραγωγικότητας, μείωση του κόστους, αύξηση της παράγωγης και βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης τους, ορθολογικότερη οργάνωση της παραγωγής και διανομής κ.λ.π.), ο νόμος επιτρέπει τη συγχώνευση Ανωνύμων Εταιρειών με τη ρύθμιση των διατάξεων των άρθρων 68 έως 80 του βασικού νόμου περί Ανωνύμων Εταιρειών (Ν.2190/1920)¹. Επιπλέον ενθαρρύνει τη συγχώνευση με την παροχή διαφόρων φορολογικών απαλλαγών και κινήτρων, ενώ, περαιτέρω την εξαιρεί από την απαγορευτική διάταξη του άρθρου 1 παράγραφος 1 του νόμου 703/1977 «περί ελέγχου μονοπωλίων και ολιγοπωλίων και προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού»(άρθρο 4 §1 Ν.703/1977)². Με το νεότερο, όμως, νόμο 1934/1991, ο οποίος τροποποιεί τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού, η συγχώνευση συνιστά περίπτωση συγκέντρωσης επιχειρήσεων και υποβάλλεται σε ειδική διαδικασία προληπτικού ελέγχου.

Ο θεσμός της συγχώνευσης Ανωνύμων Εταιρειών βρίσκεται ήδη ευρεία εφαρμογή τόσο στο εσωτερικό της χώρας, όσο και στο επίπεδο των χωρών

---

¹ Ενάγγελος Περάκης «ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ Α.Ε.» Τόμος Ιβ, σελ. 689-746. ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΘΗΝΩΝ. Αθήνα: (1992)

² Ε. Αλεξανδρίδου «ΑΘΕΜΙΤΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ» εκδ. 2^η (1984)

μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό αποδεικνύει την ορθότητα της καθιέρωσης του θεσμού αλλά και την επιτυχημένη ρύθμισή του. Δεν είναι παρακινδυνευμένο να προβλέψει κάποιος, ότι στις προσεχείς δεκαετίες θα έχουμε ακόμη συχνότερη εφαρμογή του συγκεκριμένου θεσμού με σκοπό τη δημιουργία διαρκώς μεγαλύτερων επιχειρήσεων, ενώ θα απαντήσουμε και το φαινόμενο της συγχώνευσης ημεδαπών Ανωνύμων Εταιρειών με αλλοδαπές Ανώνυμες Εταιρείες, λόγω της παγκοσμιοποίησης του εμπορίου και γενικά των οικονομικών συναλλαγών και της σύγχρονης τεχνολογίας.

Όπως σημειώθηκε παραπάνω, η συγχώνευση Α.Ε. ρυθμίζεται από το νόμο 2190/1920, ο οποίος με αρκετές τροποποιήσεις ισχύει μέχρι και σήμερα, και συγκεκριμένα από τις διατάξεις 68 έως 80, οι οποίες σε πολλά σημεία, αποτελούν αντιγραφή των Κοινοτικών Οδηγιών.

Η παρούσα εργασία χωρίζεται σε τέσσερα τμήματα.

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι περιπτώσεις των συγχωνεύσεων και αναλύονται τα χαρακτηριστικά της καθεμίας.

Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται γενικότερα στη διαδικασία συγχώνευσης των Α.Ε.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται λόγος για τα αποτελέσματα της συγχώνευσης και τις ευθύνες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι περιπτώσεις που ο θεσμός της συγχώνευσης είναι άκυρος αναφέρονται στο τέταρτο κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

1.1 Συγχώνευση Α.Ε. που πραγματοποιείται με απορρόφηση

Συγχώνευση με απορρόφηση είναι η πράξη σύμφωνα με την οποία μία ή περισσότερες Ανώνυμες Εταιρείες (απορροφούμενες) οι οποίες λύνονται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζουν σε άλλη υφιστάμενη Ανώνυμη Εταιρεία (απορροφούσα) το σύνολο της περιουσίας τους, ενεργητικό και παθητικό. Η μεταβίβαση αυτή γίνεται έναντι αποδόσεως στους μετόχους των εκδιδόμενων μετοχών από την απορροφούσα εταιρεία και ίσως να τους δοθεί και ένα χρηματικό ποσό σε μετρητά έτσι ώστε να συμψηφισθούν οι μετοχές οι οποίες δικαιούνται. Το ποσό το οποίο θα τους δοθεί δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που αποδίδονται στους μετόχους των απορροφούμενων εταιρειών και αθροιστικά με την αξία των μετοχών αυτών την αξία της καθαρής θέσεως της εισφερόμενης περιουσίας των εταιρειών αυτών.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι τα παρακάτω τρία χαρακτηριστικά αποτελούν στοιχεία του ορισμού της συγχώνευσης.

- Λύση της απορροφούμενης εταιρείας χωρίς την εκκαθάρισή της
- Μεταβίβαση του συνόλου της εταιρικής περιουσίας
- Λήξη της μετοχικής ιδιότητας των μετόχων της απορροφούμενης εταιρείας με τη σύγχρονη απόκτηση από αυτούς της απορροφούσας.

Όμως πρέπει να γίνει αντιδιαστολή μεταξύ της νομικής έννοιας της εταιρείας και της οικονομικής έννοιας της επιχείρησης. Η εταιρεία συνιστά τεχνική οργάνωση της επιχείρησης. Από οικονομικής άποψης η συγχώνευση προκαλεί την ένωση δύο ή περισσότερων εταιρειών υπό ενιαίο φορέα. Η συνένωση αυτή προκαλεί την εξαφάνιση των νομικών προσώπων των εταιρειών που συμμετέχουν, όμως οι επιχειρήσεις για τις οποίες οι εταιρείες αποτελούν την τεχνική οργάνωση τους, εξακολουθούν να υπάρχουν στο πλαίσιο της απορροφούσας ή της νέας εταιρείας και να ασκούν με νέα μορφή τη δραστηριότητα τους. Η συνέχιση της δραστηριότητας της εταιρείας υπό νέο φορέα συνιστά την οικονομική διάσταση της συγχώνευσης.

Το Συμβούλιο Επικρατείας όμως φαίνεται να αγνοεί την οικονομική διάσταση της συγχώνευσης. Στις αποφάσεις 1594/66 (ΦΟΡ. ΔΙΚ. 1966,893) και 4344,84 (ΔΦΝ 1986,546) δέχεται ότι μετά την συγχώνευση η εταιρεία δεν ασκείται από το ίδιο πρόσωπο. Οφείλει βέβαια να αναγνωρισθεί η μεταβολή της οργάνωσης του νομικού προσώπου, υπό το οποίο ασκείται η δραστηριότητα της εταιρείας, μετά την συγχώνευση. Αυτή όμως επιφέρει τη συνένωση των εταιρειών η δραστηριότητα των οποίων πλέον ασκείται από τον ίδιο φορέα. Αυτός ο ενιαίος φορέας αποτελείται από επιμέρους φορείς άσκησης δραστηριότητας, που αποτελούσαν οι συμμετέχουσες εταιρείες. Βασιζόμενοι επομένως σε αυτή την έννοια, η άποψη κατά την οποία η εταιρεία δεν ασκείται από το ίδιο πρόσωπο, μετά την συγχώνευση δεν είναι ορθή.

Η εξαφάνιση της νομικής προσωπικότητας των απορροφούμενων εταιρειών, μετά την συγχώνευση αποτελεί τον κανόνα.

Η εισφορά ενός τμήματος της εταιρικής περιουσίας με καθολική διαδοχή της απορροφούσας ή της νέας εταιρείας μόνο ως προς αυτό το τμήμα, με σύγχρονη λύση και εκκαθάριση της εταιρείας ως προς την υπόλοιπη περιουσία, δεν εμπίπτει στις διατάξεις του Νόμου 2190/1920 περί

συγχωνεύσεως. Η συγκεκριμένη πράξη γνωστή ως μερική συγχώνευση είναι ασυμβίβαστη με τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά της συγχώνευσης. Αντίστοιχα η διανομή της εταιρικής περιουσίας προς τους μετόχους θα μπορούσε να επιχειρηθεί από την απορροφούμενη εταιρεία, μόνο πριν από τη συγχώνευση και ανεξάρτητα από αυτή.

Ο αποκλεισμός της δυνατότητας να πραγματοποιηθεί μερική συγχώνευση, μπορεί να οδηγήσει τις εταιρείες, οι οποίες επιθυμούν τη συνένωση των μέσων που διαθέτουν προς τη δημιουργία ενός αυτοτελούς φορέα, με τη σύσταση κοινής θυγατρικής εταιρείας. Όμως σε αντίθεση με τη συγχώνευση σε αυτή την περίπτωση, οι εταιρείες διατηρούν τη νομική τους αυτοτέλεια. Οι εταιρείες εξάλλου, έχουν τη δυνατότητα να συνάψουν μεταξύ τους σύμβαση που θα καθιδρύει τη συνεργασία τους, προς την επίτευξη κοινών στόχων ή την προώθηση ορισμένων προϊόντων.

Πρέπει να τονίσουμε ότι η συμμετοχή στην συγχώνευση και άλλων προσώπων, εκτός από τις συγχωνευόμενες εταιρείες, με την εισφορά περιουσιακών τους στοιχείων, δεν αντίκειται στο Νόμο. Αυτή η εισφορά όμως, καθώς και η ενδεχόμενη αύξηση του κεφαλαίου της απορροφούσας εταιρείας, θα διέπεται από τις σχετικές διατάξεις του ν. 2190/1920

Η διαδικασία τη συγχώνευσης η οποία περιγράφεται στα άρθρα 68 έως 78 του Ν. 2190/1920 εφαρμόζεται και στην περίπτωση που η εταιρεία έχει λυθεί λόγω παρόδου του χρόνου διάρκειας, ή με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Καθώς επίσης και στην περίπτωση που μετά την κήρυξη της εταιρείας σε πτώχευση υπήρξε συμβιβασμός ή αποκατάσταση σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του πτωχευτικού δικαίου. Η συγχώνευση των εταιρειών αυτών, γίνεται μόνο είτε με απορρόφηση τους από άλλη εταιρεία είτε με σύσταση νέας εταιρείας. Δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί όμως στην περίπτωση την οποία έχει αρχίσει η διανομή της εταιρικής της περιουσίας.

1.2 Συγχώνευση εταιρείας από άλλη που κατέχει το 100% των μετοχών της

Συγχώνευση Α.Ε. από άλλη που κατέχει το 100% των μετοχών της είναι η πράξη σύμφωνα με την οποία μία ή περισσότερες εταιρείες έπειτα από τη λύση τους και χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζουν το σύνολο τη περιουσίας τους σε άλλη εταιρεία που κατέχει το σύνολο των μετοχών τους. Η μεταβίβαση πραγματοποιείται ή από την ίδια την εταιρεία ή από δια μέσου προσώπων που κατέχουν τις μετοχές στο όνομά τους αλλά για λογαριασμό της εταιρείας. Για την παραπάνω πράξη δεν απαιτείται απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως των συγχωνευόμενων εταιρειών αν:

- i. η δημοσιότητα του σχεδίου Σύμβασης που προβλέπει το άρθρο 69 του Ν. 2190/1920 πραγματοποιείται, από κάθε μία από τις συγχωνευόμενες εταιρείες, ένα μήνα τουλάχιστον πριν, από την έναρξη των αποτελεσμάτων της πράξης της απορρόφησης, και
- ii. όλοι οι μέτοχοι της απορροφούσας εταιρείας, τουλάχιστον ένα μήνα πριν από την έναρξη των αποτελεσμάτων της συγκεκριμένης πράξης, έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση στην έδρα της απορροφούμενης εταιρείας των εξής εγγράφων:

- Του Σχεδίου Σύμβασης
- Των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων
- Τις οικονομικές καταστάσεις της τελευταίας χρήσης

Σύμφωνα με το άρθρο 78 του ν. 2190/1920 το οποίο αναλύθηκε παραπάνω δεν γίνεται εκτίμηση της εταιρικής περιουσίας, σε περίπτωση απορρόφησης εταιρείας από τη μητρική της, που κατέχει το 100% των μετοχών της. Πράγματι, η αποτίμηση αυτή έχει σκοπό να αποκαλύψει τη σχέση της εσωτερικής αξίας των μετοχών που συμμετέχουν στη συγχώνευση. Σε αυτή την περίπτωση κάτι τέτοιο είναι περιττό, αφού ο κάτοχος των μετοχών της απορροφούμενης είναι ήδη η απορροφούσα.

Έπειτα από την απορρόφηση της θυγατρικής εταιρείας, οι μετοχές της ακυρώνονται από την απορροφούσα εταιρεία και οι μετοχές περιέχονται σε

αυτή. Κατά τα λοιπά, η πράξη παρουσιάζει γενικότερα τα χαρακτηριστικά της συγχώνευσης τα οποία θα αναλυθούν στο επόμενο κεφάλαιο.

1.3 Συγχώνευση με εξαγορά

Η πράξη της συγχώνευσης με εξαγορά εξομοιώνεται με τη συγχώνευση με απορρόφηση. Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη πράξη μία ή περισσότερες Ανώνυμες Εταιρείες (εξαγοραζόμενες), μεταβιβάζουν μετά από λύση τους και χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, το σύνολο της περιουσίας τους σε άλλη εταιρεία (εξαγοράζουσα), έναντι απόδοσης στους μετόχους των εξαγοραζόμενων εταιρειών του αντιτίμου των δικαιωμάτων τους (εξαγορά).

Για την κατανόηση και εφαρμογή της συγκεκριμένης πράξης πρέπει να τονίσουμε ότι ως απορροφούμενες εταιρείες εννοούνται οι εταιρείες που εξαφανίζονται (εξαγοραζόμενες) και ως απορροφούσα εταιρεία εννοείται εξαγοράζουσα.

Δεν συντρέχει περίπτωση εξαγοράς, όταν μία εταιρεία αγοράζει της μετοχές μιας άλλης η οποία δεν διαλύεται. Επίσης πρέπει να τονίσουμε ότι δεν πρόκειται για εξαγορά, όταν η εταιρεία αγοράζει το σύνολο της περιουσίας μιας άλλης και δεν παρέχει στους μετόχους της τελευταίας, ως αντάλλαγμα κάποιο χρηματικό ποσό.

Στην περίπτωση της συγχώνευσης με εξαγορά, δεν πραγματοποιείται αύξηση του κεφαλαίου της εξαγοράζουσας εταιρείας, η οποία αγοράζει τη συνολική περιουσία της εξαγοραζόμενης, καταβάλλοντας στους μετόχους της το αντάλλαγμα που έχει συμφωνηθεί.

1.4 Συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρείας

Η πράξη της συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρείας είναι η πράξη σύμφωνα με την οποία δύο ή περισσότερες Ανώνυμες Εταιρείες μεταβιβάζουν σε Ανώνυμη Εταιρεία, την οποία συνιστούν, το σύνολο της περιουσίας τους, ενεργητικό και παθητικό. Η μεταβίβαση η οποία πραγματοποιείται κατόπιν λύσεως της εταιρείας και χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση γίνεται έναντι απόδοσης στους μετόχους των εκδιδόμενων μετοχών από τη νέα εταιρεία και,

ενδεχομένως, ενός χρηματικού ποσού σε μετρητά προς συμψηφισμό μετοχών τις οποίες δικαιούνται. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών, που αποδίδονται στους μετόχους των εταιρειών που έχουν λυθεί και αθροιστικά με την αξία των μετοχών αυτών την αξία της καθαρής θέσης της εισφερόμενης περιουσίας των εταιρειών αυτών.

Τα άρθρα 69 έως 77 του ν. 2190/1920 τα οποία θα αναλύσουμε στα επόμενα κεφάλαια εφαρμόζονται και στη συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρείας. Για την εφαρμογή της συγκεκριμένης διάταξης σαν απορροφούμενες εταιρείες εννοούνται οι εταιρείες οι οποίες εξαφανίζονται ενώ η νέα εταιρεία είναι η απορροφούσα.

Οι Γενικές Συνελεύσεις των συγχωνευομένων εταιρειών οφείλουν, εκτός από το σχέδιο σύμβασης, να εγκρίνουν και το καταστατικό της νέας εταιρείας. Με τη δημοσίευση της εγκριτικής της συγχώνευσης της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης, επιτελείται και η δημοσίευση του καταστατικού της νέας εταιρείας.

Η διοίκηση δέχεται ότι εάν οι συμμετέχουσες εταιρείες και η εταιρεία προς σύσταση έχουν την έδρα τους σε περιφέρεια διαφορετικής Νομαρχίας, τα έγγραφα που πρέπει να εγκριθούν, αποστέλλονται στις αρμόδιες Διευθύνσεις Εμπορίου των Νομαρχιών της έδρας κάθε εταιρείας και υπόκεινται στις διατυπώσεις της δημοσιότητας του άρθρου 7β Ν. 2190/1920. Αναλυτικότερα το συγκεκριμένο άρθρο ορίζει την καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της Νομαρχίας και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στη συνέχεια υποβάλλονται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εμπορίου για την έκδοση της απόφασης η οποία θα εγκρίνει τη συγχώνευση.

1.5 Συμπέρασμα

Η συγχώνευση συνιστά πράξη, με την οποία επιδιώκεται η αναδιοργάνωση ή η εξυγίανση της εταιρείας και η επέκταση της εταιρικής δραστηριότητας. Χαρακτηριστικό σε όλες τις περιπτώσεις είναι ότι οι εταιρείες

που λύνονται δεν ακολουθούν το στάδιο της εκκαθάρισης, αλλά το σύνολο της περιουσίας τους μεταβιβάζεται κατ' ευθείαν στην απορροφούσα ή την νεοϊδρυόμενη Ανώνυμη Εταιρεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

2.1 Σχέδιο Σύμβασης

Πρώτη ενέργεια σύμφωνα με το άρθρο 69 του ν. 2190/1920, είναι η σύνταξη του σχεδίου σύμβαση συγχωνεύσεως, την οποία καταρτίζουν σε συνεργασία τα Διοικητικά Συμβούλια των συγχωνευομένων εταιρειών³.

Το σχέδιο σύμβασης πρέπει να περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Την ειδικότερη μορφή, την έδρα και την επωνυμία των εταιρειών που συγχωνεύονται, καθώς και τον αριθμό Μητρώου τους.

β) Τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών και , ενδεχομένως, το ύψος του χρηματικού ποσού μετρητών το οποίο δίνεται στους μετόχους.

---

³ Για να νομιμοποιούνται τα Διοικητικά Συμβούλια των εταιρειών, που πρόκειται να συγχωνευθούν, θα πρέπει κανονικά να προηγηθεί σχετική απόφαση των Γενικών Συνελεύσεων των μετόχων της κάθε εταιρείας. Όμως οι διατάξεις του ν. 2190/1920 (όπως αυτές διαμορφώθηκαν με το Π.Δ. 498/87) αρκούνται στην απ' ευθείας έγκριση από τις Γεν. Συνελεύσεις του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης (άρθρο 72 ν. 2190/1920)

γ) Την ημερομηνία από την οποία οι μετοχές που παραδίδονται στους μετόχους της απορροφούμενης εταιρείας, παρέχουν το δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της απορροφούσας εταιρείας καθώς και κάθε ειδικό όρο σχετικό με το δικαίωμα αυτό.

ε) Την ημερομηνία από την οποία, από λογιστική άποψη, οι πράξεις της απορροφούμενης εταιρείας θεωρούνται ότι γίνονται για λογαριασμό της απορροφούσας εταιρείας. Την τύχη των οικονομικών αποτελεσμάτων της απορροφούμενης εταιρείας τα οποία θα προκύψουν από την ημερομηνία αυτή έως την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συγχώνευσης.

στ) Τα δικαιώματα τα οποία εξασφαλίζει η απορροφούσα εταιρεία στους μετόχους της απορροφούμενης εταιρείας, που έχουν ειδικά δικαιώματα και στους κατόχους άλλων τίτλων ή τα μέτρα που προτείνονται γι' αυτούς.

ζ) Τα πλεονεκτήματα που παρέχονται στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς επίσης και στους τακτικούς ελεγκτές των συγχωνευόμενων εταιρειών.

Το σχέδιο σύμβασης τουλάχιστον δύο μήνες πριν από την ημερομηνία που θα συνεδριάσει η Γενική Συνέλευση για να αποφασίσει για το σχέδιο αυτό, υποβάλλεται σε διατυπώσεις δημοσιότητας. Συγκεκριμένα:

α) Δημοσιεύεται σχετική ανακοίνωση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

β) Καταχωρείται στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της οικίας Νομαρχίας.

Έπειτα από την ολοκλήρωση των διατυπώσεων της δημοσιότητας, μέσα σε 10 ημέρες πρέπει η περίληψη του σχεδίου να δημοσιευθεί σε μία ημερήσια οικονομική εφημερίδα.

2.2 Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε μίας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες καταρτίζει μία λεπτομερή Έκθεση. Στην Έκθεση αυτή επεξηγεί και δικαιολογεί από νομική αλλά και από οικονομική άποψη το Σχέδιο Σύμβασης. Ειδικότερα τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών της απορροφούμενης εταιρείας

προς τις μετοχές που εκδίδει η απορροφούσα εταιρεία. Κάτι άλλο το οποίο αναφέρει η συγκεκριμένη Έκθεση είναι οποιεσδήποτε ειδικές δυσχέρειες που τυχόν εμφανίστηκαν κατά την εκτίμηση, ή ίσως να εμφανιστούν.

Η Έκθεση πρέπει να έχει συνταχθεί και να είναι στη διάθεση των μετόχων, στην έδρα της εταιρείας ένα μήνα πριν από την ημερομηνία τη Γενικής Συνέλευσης που θα αποφασίσει για τη συγχώνευση. Εξάλλου πρέπει να τονισθεί ότι η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να υποβληθεί στην Επιτροπή Εμπειρογνομόνων όταν αυτή το ζητήσει.

Η Έκθεση καταχωρείται στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών και υποβάλλεται στη Γενική Συνέλευση.

2.3 Προστασία ατόμων που σχετίζονται με τις συγχωνευόμενες εταιρείες

Μπορούμε να κατηγοριοποιήσουμε τα άτομα που σχετίζονται με τις συγχωνευόμενες εταιρείες ως εξής:

- Δανειστές
- Ομολογιούχοι δανειστές
- Κάτοχοι άλλων τίτλων, εκτός από μετοχές
- Εργαζόμενοι

Στη συνέχεια θα ασχοληθούμε με την προστασία των συμφερόντων των ατόμων της κάθε κατηγορία.

2.3.1 Προστασία των δανειστών των εταιρειών που συμμετέχουν στην συγχώνευση

Η προστασία των δανειστών των συγχωνευόμενων εταιρειών διέπεται από τις παρακάτω αρχές:

- i. Εφόσον οι δανειστές κρίνουν ότι η συγχώνευση βλάπτει τα συμφέροντά τους ζητούν εγγυήσεις από την εταιρεία.
- ii. Εάν η εταιρεία τους ικανοποιήσει δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Εάν όμως αρνηθεί να δώσει εγγυήσεις στους δανειστές οι οποίοι τις ζήτησαν

τότε αυτοί έχουν το δικαίωμα εγγράφων αντιρρήσεων κατά της συγχώνευσης. Το ίδιο θα συμβεί και στην περίπτωση την οποία οι δανειστές κρίνουν ότι οι εγγυήσεις που τους δόθηκαν δεν είναι επαρκείς.

- iii. Όλες οι παραπάνω ενέργειες οφείλουν να επιτελεστούν μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση της περίληψης του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης.
- iv. Με την πάροδο της παραπάνω προθεσμίας και εφόσον οι δανειστές έχουν ζητήσει εγγυήσεις εάν η εταιρεία δεν μπορεί να τις δώσει τότε η διαδικασία της συγχώνευσης σταματά. Επομένως με αυτό τον τρόπο καθιερώνεται η υποχρέωση της εταιρείας να παράσχει εγγυήσεις στην συγκεκριμένη ημερομηνία.
- v. Εάν δεν υπάρχουν αντιρρήσεις από τη μεριά των δανειστών, εντός της προθεσμίας του ενός μήνα, τότε η συγχώνευση προχωρεί κανονικά. Υπάρχει όμως μία ακόμη περίπτωση που πρέπει να αναφέρουμε σύμφωνα με την οποία η συγχώνευση θα προχωρήσει κανονικά. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 70 §3 ν.2190/1920 οι εταιρείες έχουν το δικαίωμα υποβολής αίτησης, με την οποία θα ζητούν από το δικαστήριο, παρά τις ενδεχόμενες αντιρρήσεις των πιστωτών, να επιτρέψει την συγχώνευση. Πρέπει να τονιστεί το γεγονός ότι η συγκεκριμένη αίτηση δεν μπορεί να υποβληθεί πριν από την πάροδο της προθεσμίας του ενός μήνα, διότι το δικαστήριο θα πρέπει να εξετάσει εάν τελικά θα επιτρέψει την συγχώνευση. Τέλος εάν κρίνει ότι η οικονομική κατάσταση των συγχωνευόμενων εταιρειών, ή οι εγγυήσεις οι οποίες έχουν ήδη λάβει οι πιστωτές ή αυτές που τους προσφέρονται δεν δικαιολογούν τις αντιρρήσεις τους, τότε μπορεί να επιτρέψει την συγχώνευση. Η αίτηση κοινοποιείται προς τους πιστωτές που έχουν αντιρρήσεις.

Ένα ερώτημα που προκύπτει είναι εάν η εταιρεία δεσμεύεται από την απόφαση του δικαστηρίου, να παράσχει στους δανειστές της εγγυήσεις, όταν κρίνει ότι η παροχή εγγυήσεων που επιτάσσει το δικαστήριο, καθιστά τη

συγχώνευση ασύμφορη. Κατά την γνώμη αρκετών το δικαίωμα της επιλογής μεταξύ ματαίωσης της συγχώνευσης και παροχής εγγυήσεων θα έπρεπε να της αναγνωρισθεί. Όμως αυτή η δυνατότητα είναι θεωρητική, όταν η απορροφούμενη εταιρεία βρίσκεται υπό τον έλεγχο της απορροφούσας.

Η απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου δεν προσβάλλεται με ένδικα μέσα. Όμως οι συμμετέχουσες εταιρείες, μετά την έκδοση της απόφασης μπορούν να προβούν στην παροχή νέων εγγυήσεων, και στη συνέχεια με νέα αίτηση τους να ζητήσουν από το δικαστήριο να επιτρέψει τη συγχώνευση. Σε αυτή την περίπτωση, το Μονομελές Πρωτοδικείο καλείται να αποφασίσει για τη συγχώνευση, έπειτα από τη μεταβολή των πραγμάτων, η οποία δικαιολογεί τη νέα απόφαση.

2.3.2 Προστασία των ομολογιούχων δανειστών

Εάν έστω και σε μία εταιρεία από τις συγχωνευόμενες υπάρχουν ομολογιούχοι δανειστές τότε η απόφαση για συγχώνευση απαιτεί την έγκριση και των δανειστών αυτών. Η έγκριση της απόφασης λαμβάνεται μόνο σε συνέλευση των ομολογιούχων μετόχων η οποία συγκροτείται μόνο για την παροχή της συγκεκριμένης έγκρισης. Το ποσοστό πλειοψηφίας κατά την ειδική αυτή συνέλευση υπολογίζεται με βάση το σύνολο των ομολογιούχων δανειστών της εταιρείας.

Σε περίπτωση που η παραπάνω συνέλευση δεν εγκρίνει την απόφαση της συγχώνευσης τότε θα ακολουθηθεί όπως και στην περίπτωση των δανειστών η σχετική διάταξη του άρθρου 70 §3 του ν.2190/1920. Συγκεκριμένα, έπειτα από αίτηση της εταιρείας ή των εταιρειών που συγχωνεύονται, το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας οποιασδήποτε από τις αιτούσες εταιρείες, μπορεί να επιτρέψει τη συγχώνευση αν βέβαια κρίνει ότι οι αντιρρήσεις τις οποίες έχουν οι ομολογιούχοι δανειστές δεν είναι δικαιολογημένες.

2.3.3 Προστασία των κατόχων άλλων τίτλων εκτός από μετοχές

Οι κάτοχοι τίτλων εκτός από μετοχές πρέπει στην απορροφούσα εταιρεία να απολαμβάνουν ισοδύναμα δικαιώματα, με εκείνα που είχα στην απορροφούμενη εταιρεία. Η εξαίρεση στον κανόνα αυτόν υπάρχει, όταν οι κάτοχοι αυτών των τίτλων, ενέκριναν είτε με ειδική τους συνέλευση είτε ατομικά, ενδεχόμενη τροποποίηση των δικαιωμάτων τους, επιπλέον έχουν και την δυνατότητα να εξαγοράσουν τους τίτλους τους από την απορροφούσα εταιρεία.

Πρέπει να τονισθεί ότι η έννοια της ισοδυναμίας των δικαιωμάτων στην απορροφούμενη και την απορροφούσα εταιρεία θα είναι αρκετά δύσκολο να διαπιστωθεί με αντικειμενικά κριτήρια και αυτό ίσως δημιουργήσει ερμηνευτικά προβλήματα.

2.3.4 Προστασία των εργαζομένων των εταιρειών που συμμετέχουν στην συγχώνευση

Η προστασία των εργαζομένων κατά την συγχώνευση συνίσταται στην εξασφάλιση στην εξασφάλιση της συνέχειας των δικαιωμάτων τους, τόσο σε ατομικό επίπεδο όσο και σε συλλογικό. Για την επιτυχία των διαπραγματεύσεων μεταξύ των ενδιαφερόμενων εταιρειών η αποτελεσματική προστασία των εργαζομένων αποτελεί πρωταρχικό παράγοντα. Ενδεχόμενες αντιδράσεις θα μπορούσαν να αποτελέσουν εμπόδιο στην ομαλή εξέλιξη των διαπραγματεύσεων.

2.4 Έκθεση Εκτιμητικής Επιτροπής

Επιτροπή Εμπειρογνομόνων θα εκτιμήσει τα περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευόμενων εταιρειών, θα συντάξει σχετική αίτηση την οποία θα υποβάλλει στην Γενική Συνέλευση των μετόχων της κάθε μίας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες⁴. Η Επιτροπή αυτή ορίζεται από τον αρμόδιο νομάρχη έπειτα από κοινή αίτηση των συγχωνευόμενων εταιρειών. Επίσης

---

⁴ Βλ. άρθρο 71 ν. 2190/1920

εκτός των άλλων εξετάζει και τους όρους που περιλαμβάνονται στο σχέδιο σύμβασης της συγχώνευσης.

Στην Έκθεση πρέπει να περιλαμβάνονται οι εξής πληροφορίες:

- i. Η συνολική αξία της εισφερόμενης εταιρικής περιουσίας για τη μεταβολή του κεφαλαίου της απορροφούσας εταιρείας. Πρέπει να περιγράφεται κάθε εισφορά καθώς επίσης και οι μέθοδοι αποτίμησης που εφαρμόστηκαν. Πιστοποίηση για το αν οι αξίες που προκύπτουν αντιστοιχούν στον αριθμό και την ονομαστική αξία των μετοχών που θα εκδοθούν έναντι των εισφορών.
- ii. Οι μέθοδος ή οι μέθοδοι που υιοθετήθηκαν για τον καθορισμό της προτεινόμενης σχέσης ανταλλαγής των μετοχών.
- iii. Δήλωση για το αν οι μέθοδοι που υιοθετήθηκαν είναι κατάλληλες για τις συγκεκριμένες περιπτώσεις. Τις αξίες που προέκυψαν από την εφαρμογή κάθε μεθόδου και γνώμη για την βαρύτητα που αποδόθηκε σε ορισμένες μεθόδους για τον προσδιορισμό των αξιών αυτών και περιγραφή των δυσκολιών που ενδεχομένως να προέκυψαν κατά την εκτίμηση.

Επιπλέον πρέπει να αναφέρεται, αν κατά την γνώμη της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων, είναι δίκαιη και λογική η σχέση ανταλλαγής των μετοχών της απορροφούμενης εταιρείας προς τις μετοχές που εκδίδει η απορροφούσα εταιρεία. Κάθε εμπειρογνώμονας, μέλος της Επιτροπής, έχει το δικαίωμα να λαμβάνει από τις συγχωνευόμενες εταιρείες οποιαδήποτε πληροφορία ή έγγραφο θεωρεί απαραίτητο για τη διεκπεραίωση του έργου της Επιτροπής. Καθώς επίσης και να διενεργεί όλες τις απαραίτητες έρευνες και να προβαίνει στους αναγκαίους ελέγχους.

Η εκτίμηση της συνολικής εισφερόμενης εταιρικής περιουσίας αποτελεί έργο δύσκολο για δύο λόγους:

- 1) Ορισμένα στοιχεία του Ενεργητικού και του Παθητικού δεν είναι δυνατόν να αποτιμηθούν επακριβώς.

- 2) Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την αποτίμηση ως την πραγματοποίηση της συγχώνευσης, μπορεί να είναι σημαντικό και ίσως υπάρξουν μεταβολές στην αξία ορισμένων στοιχείων της περιουσίας.

2.5 Έγκριση Σχεδίου

Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης κάθε μιας από τις συγχωνευμένες εταιρείες απαιτείται για τη συγχώνευση. Η απόφαση αυτή αφορά την έγκριση του σχεδίου σύμβασης και κατά περίπτωση τις τροποποιήσεις του καταστατικού που απαιτούνται. Στην περίπτωση που υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών, η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης τελεί υπό την έγκριση των μετόχων τα δικαιώματα των οποίων θίγονται από τη συγχώνευση.

Τα παραπάνω συνιστούν κανόνα αναγκαστικού δικαίου και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να παρακαμφθεί. Η μεταβίβαση της εξουσίας της απόφασης στο Διοικητικό Συμβούλιο από τη Γενική Συνέλευση δεν επιτρέπεται. Η συγκεκριμένη απόφαση είναι απαραίτητη ακόμη και όταν έχει αποφασισθεί ήδη από τη Γενική Συνέλευση της απορροφούσας εταιρείας η αύξηση του εταιρικού της κεφαλαίου και έχει παρασχεθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο το δικαίωμα να εκδώσει μετοχές, μέχρι ορισμένου ποσού, κατά την κρίση του, όταν του δοθεί η κατάλληλη ευκαιρία.

Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης πρέπει να καθορίζει κάθε ή ζήτημα σχετικό με την πραγματοποίηση της συγχώνευσης. Ο τρόπος της συγχώνευσης, οι εταιρείες με τις οποίες θα επιτελεστεί ο θεσμός αυτός, τα ουσιώδη στοιχεία της σύμβασης της συγχώνευσης, η περιουσία που θα αποτελέσει το αντικείμενο της μεταβίβασης, η ενδεχόμενη αύξηση του κεφαλαίου της απορροφούσας εταιρείας, η ενδεχόμενη τροποποίηση του καταστατικού ή της λειτουργίας της εταιρείας, καθώς και κάθε ειδικός όρος της συγχώνευσης συνιστούν το περιεχόμενο της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης.

Συχνά τίθεται το ερώτημα, εάν, σε περίπτωση που υφίσταται διαφορετική εκτίμηση της εταιρικής περιουσίας ή διαφοροποιήσεις ως προς τη σχέση ανταλλαγής, στις εκθέσεις των Διοικητικών Συμβουλίων των εταιρειών, της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων και του σχεδίου σύμβασης, η Γενική

Συνέλευση δεσμεύεται να ακολουθήσει γνώμη της Επιτροπής. Η Διεύθυνση Εμπορίου της Νομαρχίας Αθηνών έκρινε ότι, η Γενική Συνέλευση μπορεί να αποδεχθεί οποιαδήποτε από τις εκτιμήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων αλλά, σε καμία περίπτωση, δεν είναι δυνατόν η εκτίμηση της περιουσίας της απορροφούμενης εταιρείας να υπερβαίνει την εκτίμηση της Επιτροπής.

Σε περίπτωση διαφορετικής εκτίμησης των περιουσιών των εταιρειών που συμμετέχουν στην συγχώνευση, από το Διοικητικό Συμβούλιο και την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων, το συμβούλιο οφείλει να προχωρήσει σε τροποποίηση του σχεδίου σύμβασης προς την κατεύθυνση της Επιτροπής. Η δημοσιότητα του νέου σχεδίου δεν είναι απαραίτητη. Πάντως εάν το συμβούλιο δεν συμφωνεί με την κρίση της Επιτροπής, έχει την δυνατότητα να ζητήσει την αναθεώρηση της εκτίμησης, με κρίση νέας Επιτροπής.

Η έγκριση του σχεδίου σύμβασης δεσμεύει το Διοικητικό Συμβούλιο να καταρτίσει τη σύμβαση συγχώνευσης με τους όρους τους οποίους δέχθηκε η Γενική Συνέλευση. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ευθύνονται εάν από δόλο ή αμέλεια επιβραδύνουν την εκτέλεση της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης. Το Διοικητικό Συμβούλιο, όπως και κάθε πρόσωπο, στο οποίο παρέχεται η εξουσία σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης, έχει το δικαίωμα και ενδεχόμενα και την υποχρέωση να τη συγκαλέσει, όταν τα γεγονότα το απαιτούν. Η άρνηση του να εκτελέσει την απόφαση της Γεν. Συνέλευσης αποτελεί και λόγο αντικατάστασής του.

Έπειτα από την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η εταιρεία δεσμεύεται να εκτελέσει τους όρους της σύμβασης. Το Διοικητικό Συμβούλιο, όπως και η εταιρεία δεν ευθύνονται εάν η Γενική Συνέλευση αρνηθεί να εγκρίνει το σχέδιο συγχώνευσης.

2.6 Πληροφόρηση μετόχων

Τουλάχιστον ένα μήνα πριν από την ημερομηνία συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης, η οποία καλείται για να αποφασίσει για το σχέδιο

σύμβασης της συγχώνευσης, κάθε μέτοχος δικαιούται να ενημερωθεί, στην έδρα της εταιρείας, για τα ακόλουθα έγγραφα τουλάχιστον:

- i. Το σχέδιο της σύμβασης συγχώνευσης.
- ii. Τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, καθώς και τις εκθέσεις διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου των τριών τελευταίων χρήσεων των εταιρειών που συγχωνεύονται.
- iii. Εφόσον οι οικονομικές καταστάσεις της τελευταίας χρήσης, φέρουν ημερομηνία λήξης της χρήσης αυτής που απέχει περισσότερο από έξι μήνες από την ημερομηνία του σχεδίου της σύμβασης της συγχώνευσης, μιας λογιστικής κατάστασης της εταιρείας που συντάσσεται σε ημερομηνία η οποία δεν μπορεί να προηγείται από την ημερομηνία του σχεδίου της σύμβασης συγχώνευσης περισσότερο από τρεις μήνες.
- iv. Τις εκθέσεις των Διοικητικών Συμβουλίων που προβλέπονται από το άρθρο 69 §4 ν.2190/1920. Συγκεκριμένα η έκθεση αυτή επεξηγεί και δικαιολογεί από οικονομική αλλά και από νομική άποψη, το σχέδιο σύμβασης και ειδικότερα, τις σχέσεις ανταλλαγής των μετοχών των απορροφούμενων εταιρειών προς αυτές τις οποίες εκδίδει η απορροφούσα εταιρεία. Επίσης αναφέρει οποιεσδήποτε ειδικές δυσχέρειες που τυχόν εμφανίστηκαν ή θα εμφανιστούν κατά την εκτίμηση.
- v. Της έκθεσης της Επιτροπής που προβλέπεται από το άρθρο 71 του ν.2190/1920.⁵

Κάθε ενδιαφερόμενος μέτοχος, μετά από αίτησή του, έχει τη δυνατότητα να παραλάβει ή να του σταλούν ανέξοδα, πλήρη αντίγραφα ή αποσπάσματα των παραπάνω εγγράφων.

Η λογιστική κατάσταση (προσωρινός ισολογισμός) καταρτίζεται με τις ίδιες μεθόδους και την ίδια διάταξη και εμφάνιση, όπως ο τελευταίος ετήσιος ισολογισμός. Επίσης για την κατάρτισή του ισχύουν και τα εξής:

- Δεν είναι υποχρεωτικό να προηγείται νέα πραγματική απογραφή.

---

⁵ Βλ. κεφ. 2.5, σελίδα 13, παρούσας εργασίας

- Οι αποτιμήσεις που απεικονίζονται στον τελευταίο ετήσιο ισολογισμό προσαρμόζονται κατά τέτοιο τρόπο που να ανταποκρίνεται μόνο στις εγγραφές των λογιστικών βιβλίων. Ακόμη πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, οι προβλέψεις της ενδιάμεσης περιόδου από την ημερομηνία του ισολογισμού της τελευταίας χρήσης, οι αποσβέσεις και τυχόν σημαντικές μεταβολές στην πραγματική αξία των περιουσιακών στοιχείων που δεν εμφανίζονται στα βιβλία.

2.7 Κατάρτιση Σύμβασης Συγχώνευσης

Έπειτα από όλες τις παραπάνω διαδικασίες και πιο συγκεκριμένα μετά από την έγκριση του σχεδίου σύμβασης της συγχωνεύσεως, από τις Γενικές Συνελεύσεις των συγχωνευόμενων εταιρειών, καταρτίζεται η σύμβαση συγχώνευσης ενώπιον του συμβολαιογράφου. Στο συμβολαιογραφικό αυτό έγγραφο προσαρτώνται τόσο οι αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων, καθώς και υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν.1599/86 ότι δεν προβλήθηκαν αντιρρήσεις των πιστωτών, και αν τυχόν κάποια στιγμή υπήρξαν, επιλύθηκαν.

Στις διατάξεις του Νόμου (άρθρα 68 έως 80 Κ.Ν. 2190/1920) δεν ορίζεται ρητά ποια πρόσωπα θα υπογράψουν τη σύμβαση συγχώνευσης ενώπιον του συμβολαιογράφου εκ μέρους κάθε μίας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες.

Από τις παραπάνω διατάξεις διαφαίνεται η πρόθεση του νομοθέτη να υπαγάγει τη συγχώνευση στις πράξεις εκείνες για τις οποίες απαιτείται συλλογική ενέργεια του Διοικητικού Συμβουλίου της κάθε Ανώνυμης Εταιρείας που συγχωνεύεται. Με την έννοια αυτή όλα τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των συγχωνευόμενων εταιρειών πρέπει να παραστούν και να υπογράψουν τη σύμβαση συγχώνευσης ενώπιον του συμβολαιογράφου.

Ωστόσο και στην περίπτωση την οποία το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε μίας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες συνεδριάσει χωριστά και εγκρίνει το σχέδιο σύμβασης συγχωνεύσεως, όπως αυτό θα έχει τελικά διαμορφωθεί, έχει

την δυνατότητα να εξουσιοδοτήσει ένα ή περισσότερα μέλη του, για την υπογραφή της σύμβασης. Αυτή η ενέργεια του συμφωνεί με το πνεύμα του Νόμου άρα είναι έγκυρη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

ΕΠΕΛΕΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ

3.1 Γενικά

Ως χρόνος επέλευσης των αποτελεσμάτων της συγχώνευσης, θεωρείται σύμφωνα με το άρθρο 75 §1 του Ν.2190/1920, η ημερομηνία καταχώρησης της εγκριτικής απόφασης της συγχώνευσης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών. Τα αποτελέσματα επέρχονται από την καταχώρηση στο Μητρώο όλων των συγχωνευόμενων εταιρειών. Εάν η έδρα των συγχωνευόμενων εταιρειών βρίσκεται σε Περιφέρεια διαφορετικής Νομαρχίας, τα σχετικά έγγραφα αποστέλλονται στο Υπουργείο Εμπορίου, το οποίο εγκρίνει τη συγχώνευση. Στη συνέχεια αποστέλλει την έγκριση στις αρμόδιες Νομαρχίες για καταχώρηση⁶.

Τα αποτελέσματα της συγχώνευσης επέρχονται αυτοδίκαια, χωρίς να απαιτείται καμία διατύπωση τόσο για τις συμμετέχουσες εταιρείες όσο και έναντι τρίτων.

---

⁶ Ε. Λεβαντής, ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, Τόμος IV, εκδ. Α Σάκκουλα, Αθήνα 1989

Η πρώτη νομική συνέπεια της συγχώνευσης συνίσταται στα στην υποκατάσταση της απορροφούσας εταιρείας στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της απορροφούμενης. Η διαδοχή που επέρχεται είναι καθολική και μεταβίβαση της περιουσίας (ενεργητικό και παθητικό) της απορροφούμενης εταιρείας πραγματοποιείται στην κατάσταση που βρίσκεται τη στιγμή της συγχώνευσης.

Με την περάτωση της διαδικασίας της συγχώνευσης η απορροφούσα εταιρεία αποκτά την κυριότητα της περιουσίας της απορροφούμενης εταιρείας. Επίσης καθίσταται δικαιούχος των απαιτήσεων της. Η απορροφούσα εταιρεία ευθύνεται προς τους δανειστές της απορροφούμενης απεριόριστα, με ολόκληρη την περιουσία της και όχι μέχρι την περιουσία που μεταβιβάσθηκε σε αυτήν.

3.2 Αποτελέσματα της συγχώνευσης

Από την καταχώρηση της Εγκριτικής απόφασης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών, αυτοδίκαια και ταυτόχρονα χωρίς καμία άλλη διατύπωση επέρχονται τα παρακάτω αποτελέσματα:

1. Η απορροφούσα εταιρεία υποκαθίσταται γενικά σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της ή των απορροφούμενων εταιρειών. Η μεταβίβαση αυτή εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή.
2. Οι μέτοχοι της ή των απορροφούμενων εταιρειών γίνονται μέτοχοι της απορροφούσας εταιρείας.
3. Η απορροφούμενη εταιρεία παύει να υπάρχει.

Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως από την απορροφούσα εταιρεία χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση από μέρους της για τη συνέχιση. Λόγω της συγχώνευσης δεν επέρχεται βίαιη διακοπή της δίκης.

Οι μετοχές της απορροφούσας εταιρείας δεν ανταλλάσσονται με μετοχές της απορροφούμενης εταιρείας που κατέχονται:

- είτε από την ίδια την απορροφούσα εταιρεία, είτε από πρόσωπο που ενεργεί στο όνομά του, αλλά για λογαριασμό της εταιρείας αυτής

- είτε από την ίδια την απορροφούμενη εταιρεία, είτε από πρόσωπο που ενεργεί στο όνομά του, αλλά για λογαριασμό της εταιρείας αυτής

3.2.1 Περιπτώσιολογία

- ❖ Η απορροφούσα εταιρεία, εναγόμενη από τρίτο πρόσωπο, για την καταβολή χρέους της απορροφούμενης εταιρείας κατά το χρόνο της συγχώνευσης, δεν μπορεί να αντιτάξει, σε συμφωνία με την συγχωνευθείσα, ότι το συγκεκριμένο χρέος έχει εξαιρεθεί από τη συγχώνευση.
- ❖ Η ευθύνη της απορροφούσας εταιρείας δεν είναι δυνατόν να περιορισθεί. Ευθύνεται απεριόριστα και αποκλειστικά. Έχει όμως την δυνατότητα να αντιτάξει τις ενστάσεις της απορροφούμενης εταιρείας έναντι των δανειστών⁷.
- ❖ Εφόσον υπάρχουν από την απορροφούμενη εταιρεία μετοχές που δεν έχουν πληρωθεί, υφίσταται ενοχή του μετόχου για την πληρωμή της οφειλόμενης δόσης. Το ενοχικό δικαίωμα της απορροφούμενης εταιρείας έναντι αυτών των μετόχων περιέρχεται στην απορροφούσα εταιρεία. Αυτή, κατά την έκδοση των νέων μετοχών, οφείλει να προνοήσει, ώστε να μην ανταλλάγουν με μετοχές πλήρως αποπληρωμένες. Η απορροφούσα εταιρεία έχει τη δυνατότητα να προσκαλέσει πριν από την πραγματοποίηση της συγχώνευσης, για την πληρωμή της τελευταίας οφειλόμενης δόσης, εφόσον έχει εκδώσει μετοχές, οι οποίες δεν έχουν αποπληρωθεί.
- ❖ Η απορροφούσα εταιρεία αποκτά επίσης το δικαίωμα της επωνυμίας της απορροφούμενης εταιρείας. Επίσης με καθολική διαδοχή περιέχεται και το σήμα της απορροφούμενης στην απορροφούσα.
- ❖ Τα χρέη της συγχωνευθείσας εταιρείας μεταβιβάζονται στην συγχωνεύουσα, όπως ακριβώς ήταν πριν από την πραγματοποίηση της συγχώνευσης.

---

⁷ Δ. Κριμπάς, ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, Αθήνα 1961

- ❖ Η Ανώνυμη Εταιρεία η οποία έχει προέλθει από συγχώνευση άλλων Ανωνύμων Εταιρειών δικαιούται, να μεταφέρει και να συμψηφίσει στο επόμενο ή μεθεπόμενο οικονομικό έτος στα καθαρά κέρδη της, την οριστική ζημιά. Η ζημιά αυτή έχει προέλθει από τη μία των συγχωνευμένων εταιρειών και που πραγματοποιήθηκε κατά την τελευταία διαχειριστική περίοδο, πριν από τη συγχώνευση.
- ❖ Η σύμβαση της συγχώνευσης είναι δυνατόν να περιλαμβάνει ρήτρα, σύμφωνα με την οποία, η απορροφούμενη εταιρεία διατηρεί ένα μέρος της περιουσίας της. Το περιουσιακό στοιχείο το οποίο διατηρεί θα χρησιμεύσει στην πληρωμή χρεών της εταιρείας ή του συμψηφιστικού ποσού, που θα διανεμηθεί στους μετόχους. Ο χαρακτήρας όμως της συγχώνευσης προϋποθέτει ότι αυτά τα στοιχεία είναι μικρής σπουδαιότητας, σε σχέση με τη συνολική εταιρική περιουσία, η οποία αποτελεί και αντικείμενο μεταβίβασης. Η διάθεση αυτών των στοιχείων πρέπει να έχει περατωθεί, πριν από την πραγματοποίηση της συγχώνευσης, διότι από αυτή τη στιγμή η απορροφούσα εταιρεία παύει να είναι αυτοτελής φορέας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Εάν η διάθεση αυτών των στοιχείων δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί μέχρι αυτό το χρονικό σημείο, η ρήτρα ατονεί και τα στοιχεία περιέρχονται στην απορροφούσα εταιρεία. Με την ίδια προϋπόθεση ότι δηλαδή οι υποχρεώσεις θα ικανοποιηθούν πριν από την πραγματοποίηση της συγχώνευσης, είναι δυνατή και η εξαίρεση υποχρέωσης της απορροφούμενης εταιρείας από την καθολική διαδοχή.
- ❖ Η ιδιότητα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της απορροφούμενης εταιρείας λήγει με τη συγχώνευση. Ενδεχόμενη συμφωνία, ότι ορισμένα μέλη το Διοικητικού Συμβουλίου, θα είναι και μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της απορροφούσας εταιρείας, δε δημιουργεί δικαίωμα αυτών των προσώπων, να απαιτήσουν την ιδιότητα του μέλους, ούτε και σχετική υποχρέωση της εταιρείας.
- ❖ Μετά το Π.Δ. 498/87 η εισδοχή των μετόχων των απορροφούμενων εταιρειών στην απορροφούσα αποτελεί στοιχείο της έννοιας της

συγχώνευσης. Η εξαγορά με το πέρασμα του χρόνου είναι μια πράξη η οποία εξομοιώνεται με την συγχώνευση. Όμως η εισδοχή νέων μελών στην απορροφούσα ή τη νέα εταιρεία, εκφράζει τον κανόνα από τον οποίο οφείλουν να αναγνωρισθούν δύο εξαιρέσεις: η περίπτωση της συγχώνευσης θυγατρικής εταιρείας κατά ποσοστό 100% από τη μητρική της η περίπτωση της συγχώνευσης με δημιουργία νέας εταιρείας, όταν η μια από τις συμμετέχουσες εταιρείες είναι 100% θυγατρική της άλλης.

- ❖ Η αποφυγή για τη συγχώνευση λαμβάνεται από την πλειοψηφία των μετόχων, η οποία και καθορίζει και τους όρους της πραγματοποίησης της. Επομένως εμφανίζεται στο σημείο αυτό επιτακτική η ανάγκη προστασίας της μειοψηφίας από ενδεχόμενες καταχρήσεις της πλειοψηφίας. Το δίκαιο της συγχώνευσης αγνοεί σε ένα μεγάλο ποσοστό την επιταγή αυτή. Η έλλειψη ειδικών μέτρων προστασίας των μετόχων στην περίπτωση των συνδεδεμένων επιχειρήσεων και η αδιαφορία των μετόχων για τις εταιρικές υποθέσεις, συνιστούν επίσης αρνητικούς παράγοντες για την προστασία της μειοψηφίας κατά τη συγχώνευση Ανωνύμων Εταιρειών.
- ❖ Οι μέτοχοι της απορροφούμενης εταιρείας, με την τέλεση της συγχώνευσης, καθίστανται αυτοδίκαια μέτοχοι της απορροφούσας. Η μεταβίβαση της μετοχικής ιδιότητας δεν εξαρτάται από την ημερομηνία ανταλλαγής των μετοχών. Οι μετοχές της απορροφούμενης εταιρείας καθίστανται τίτλοι οι οποίοι νομιμοποιούν τους κατόχους τους για την απόκτηση των μετοχών της απορροφούσας εταιρείας, που τις αναλογούν. Πάντως επειδή στην πράξη η έκδοση πολυάριθμων μετοχών είναι δυσχερής, η έκδοση προσωρινών τίτλων μετοχών με τη σύγχρονη υποχρέωση της απορροφούσας εταιρείας να τους αντικαταστήσει, σε εύλογο χρονικό διάστημα, με οριστικούς τίτλους μετοχών δεν αποκλείεται. Οι μέτοχοι δικαιούνται να απαιτήσουν από την απορροφούσα εταιρεία να προβεί σε κάθε νόμιμη ενέργεια, που θα εξασφαλίσει την εταιρική τους ιδιότητα. Η Γενική Συνέλευση δικαιούται να αποφασίσει ότι οι μέτοχοι θα λάβουν μετοχές

διαφορετικής μορφής από αυτές που κατείχαν στην απορροφούμενη εταιρεία. Κατά συνέπεια είναι δυνατόν να παρθεί απόφαση συγχώνευσης με απορρόφηση σε εταιρεία που έχει εκδώσει μόνο ανώνυμες μετοχές, ενώ η απορροφούμενη έχει εκδώσει και ονομαστικές μετοχές.

- ❖ Οι κάτοχοι προνομιούχων μετοχών της απορροφούμενης εταιρείας πρέπει να λάβουν μετά τη συγχώνευση, όμοιους τίτλους της απορροφούσας. Αυτή η διαδικασία δεν γίνεται εάν η ειδική τους συνέλευση συναινέσει στην απονομή κοινών μετοχών ή μετοχών διαφορετικών προνομίων. Η δημιουργία νέων προνομιούχων μετοχών με τη συγχώνευση είναι νόμιμη, εφόσον τα δημιουργημένα προνόμια δεν περιορίζουν τα ήδη υπάρχοντα, που απορρέουν από τις εκδοθείσες προνομιούχες μετοχές. Σε αυτή την τελευταία περίπτωση, απαιτείται έγκριση της συγχώνευσης από την ειδική συνέλευση των κάτοχων τέτοιων τίτλων.⁸

3.2.2. Δικονομικές συνέπειες της συγχώνευσης

- ✓ Νόμιμα παρίσταται ως διάδικος, σε πρώτο και σε δεύτερο βαθμό, ή ακόμη και ενώπιον Αρείου Πάγου, η Ανώνυμη Εταιρεία που προήλθε από την συγχώνευση της με την άλλη, η οποία ήταν διάδικος. Έτσι συνεχίζει τη δίκη της συγχωνευθείσας εταιρείας. Όμως όταν η εταιρεία προβαίνει στην πρώτη μετά τη συγχώνευση, δικαστηριακή πράξη, πρέπει να αποδείξει την ιδιότητά της ως διαδόχου αρχικού διαδίκου, με την προσκόμιση της απόδειξης της συγχώνευσης.
- ✓ Οι αποφάσεις που εκδόθηκαν στο όνομα των εταιρειών που συγχωνεύθηκαν, ισχύουν υπέρ της συγχωνεύουσας ή της νέας εταιρείας η οποία προέκυψε από τη συγχώνευση. Επομένως οι αποφάσεις αυτές δεσμεύουν αυτή την εταιρεία, η οποία εξάλλου δύναται να ασκήσει και τα ένδικα μέσα κατά των αποφάσεων.

---

⁸ Περιορισμό του προνομίου αποτελεί π.χ. η έκδοση νέων προνομιούχων μετοχών, των οποίων το προνόμιο πρόκειται να συντρέξει ή να προηγηθεί του προνομίου που παρέχουν οι ήδη υπάρχουσες μετοχές.

- ✓ Η προθεσμία προς άσκηση έφεσης από τη δικαιούμενη Ανώνυμη Εταιρεία η οποία συγχωνεύθηκε με άλλη, μετά την κοινοποίηση της απόφασης στη συγχωνευθείσα εταιρεία. Νέα κοινοποίηση της απόφασης προς την διάδοχο εταιρεία δεν απαιτείται.
- ✓ Η δίκη για ακύρωση απόφασης της Γενικής Συνέλευσης της συγχωνευόμενης εταιρείας εξακολουθεί να υφίσταται και μετά τη συγχώνευση. Η διαδικασία ακολουθείται ανεξάρτητα από τη συγχώνευση, προς την αποκατάσταση ενδεχόμενης ζημιάς των μετόχων ή των τρίτων προσώπων. Αυτή η δικαστική διαμάχη όμως δεν γίνεται να οδηγήσει σε ακύρωση της συγχώνευσης.

3.3 Ευθύνες μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με το άρθρο 76 του ν.2190/1920, κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της απορροφούμενης ή των απορροφούμενων εταιρειών ευθύνεται, έναντι των μετόχων των εταιρειών αυτών και των τρίτων, για κάθε πταίσμα του κατά την προετοιμασία και πραγματοποίηση της συγχώνευσης.

Κάθε μέλος της Επιτροπής που προβλέπει το άρθρο 71 του Ν. 2190/1920 (Επιτροπή Εμπειρογνομόνων) ευθύνεται έναντι των μετόχων της ή των απορροφούμενων εταιρειών και των τρίτων για κάθε πταίσμα του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Το άρθρο 76 που αναφέρθηκε παραπάνω περιέχει διατάξεις, σχετικά με την ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της απορροφούμενης εταιρείας έναντι των μετόχων της και των μελών της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων, έναντι των μετόχων των απορροφούμενων εταιρειών. Η διατύπωση του συγκεκριμένου άρθρου δεν περιλαμβάνει και την ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της απορροφούσας εταιρείας, έναντι των μετόχων της, ούτε και την ευθύνη των μελών της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων, έναντι των μετόχων της απορροφούσας εταιρείας.

Η ελλιπής αυτή ρύθμιση, της ευθύνης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων από το συγκεκριμένο άρθρο,

οφείλεται στο γεγονός ότι αυτή η διάταξη βασίστηκε στα άρθρα 20-21 της 3ης Οδηγίας. Οι συντάκτες του Ευρωπαϊκού αυτού κειμένου, έκριναν ότι οι ειδικές διατάξεις, για την ευθύνη των Διοικητών της εταιρείας και των Εμπειρογνομόνων επιβάλλονται μόνο ως προς την απορροφούμενη εταιρεία. Ο λόγος είναι ότι αυτή εξαφανίζεται μετά την συγχώνευση ως ιδιαίτερο νομικό πρόσωπο. Αντίθετα η απορροφούσα εταιρεία εξακολουθεί να υφίσταται και οι διατάξεις του κοινού δικαίου δύνανται να εφαρμοσθούν.

Η ευθύνη του άρθρου 76 §1 του Ν. 2190/1920 καλύπτει την ευθύνη κάθε προσώπου που ασκεί τη Διοίκηση της εταιρείας, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι όργανο της εταιρείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ

4.1 Ακύρωση συγχώνευσης

Η συγχώνευση σύμφωνα με το άρθρο 77 του Ν. 2190/1920 κηρύσσεται άκυρη με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου, το οποίο δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, μόνο εάν:

- i. Δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 74 του Ν.2190/1920⁹ το οποίο αναφέρεται στην Κατάρτιση της Σύμβασης συγχώνευσης ή
- ii. Αποδειχθεί ότι η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης μιας από τις συγχωνευμένες εταιρείες η οποία ενέκρινε και τη συγχώνευση είναι άκυρη ή ακυρώσιμη.

Η αγωγή για την ακύρωση της συγχώνευσης είναι απαράδεκτη εάν:

- i. Παρήλθαν έξι μήνες, από την ημερομηνία καταχώρησης, στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών, της εγκριτικής απόφασης της συγχώνευσης από

---

⁹ Βλ. υποκεφάλαιο 2.7, κεφάλαιο 2^ο, σελ.18, παρούσας εργασίας

το άρθρο 74 του Ν. 2190/1920 το οποίο αναφέρεται όπως προείπαμε στην Κατάρτιση της Σύμβασης της συγχώνευσης.

- ii. Έπαψαν να υπάρχουν λόγοι για τους οποίους θα μπορούσε να γίνει ακύρωση.

Το αρμόδιο δικαστήριο παρέχει στις ενδιαφερόμενες εταιρείες προθεσμία για την άρση των λόγων ακυρότητας της συγχώνευσης, όταν φυσικά η άρση αυτή είναι εφικτή.

Η δικαστική απόφαση η οποία κηρύσσει την συγχώνευση άκυρη δεν θίγει το κύρος των υποχρεώσεων που γεννήθηκαν, σε όφελος ή βάρος της απορροφούμενης εταιρείας, στην περίοδο μετά την ημερομηνία την καταχώρησης της εγκριτικής απόφασης της συγχώνευσης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών και πριν την υποβολή της απόφασης αυτής στη δημοσιότητα.

Οι εταιρείες οι οποίες έλαβαν μέρος στη συγχώνευση ευθύνονται σε ολόκληρο για τις υποχρεώσεις της προηγούμενης παραγράφου.

Η θέσπιση ειδικών λόγων ακυρότητας της συγχώνευσης, με σύγχρονο αποκλεισμό της επίκλησης κάθε άλλου λόγου ακυρότητας, οδηγεί σε μια σημαντική διαπίστωση, ως προς τη νομική φύση της συγχώνευσης. Οι ερμηνευτές του Ν. 2190/1920 ανάτρεξαν στους γενικούς κανόνες, είτε του δικαίου των εταιρειών, είτε του δικαίου των συμβάσεων¹⁰. Η αναλογική εφαρμογή των λόγων ακυρότητας της σύμβασης στην περίπτωση της συγχώνευσης, έβρισκε τη νομική της θεμελίωση στην αναγνώριση της συγχώνευσης ως σύμβασης μεταξύ των εταιρειών που συμμετέχουν. Το σύγχρονο ελληνικό εταιρικό δίκαιο, κάτω από τις επιδράσεις των κοινοτικών οδηγιών, φαίνεται να απομακρύνεται από αυτή την τάση, που δε συμβιβάζεται με τις σύγχρονες αντιλήψεις του δικαίου των εταιρειών.

Η ελληνική νομοθεσία ακολουθεί τις επιταγές του Ευρωπαϊκού δικαίου, που επιτρέπει την ακυρότητα της συγχώνευσης μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις παράβασης βασικών κανόνων.

---

¹⁰ Δ. Κριμπά, ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, Αθήνα 1961

Ωστόσο η παραπομπή του άρθρου 77 του Ν.2190/1920 στο άρθρο 74 του ιδίου Νόμου¹¹ δημιουργεί ερμηνευτικά προβλήματα, σε συνδυασμό με το άρθρο 22(β) της 3^{ης} οδηγίας, που δέχεται την ακυρότητα της συγχώνευσης μόνο για δύο λόγους:

- Την έλλειψη ελέγχου της πράξης και
- Την ακυρότητα της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης που εγκρίνει την πράξη.

Η παραπομπή όμως στο άρθρο 74 δημιουργεί σε αντίθεση με την οδηγία ακυρότητα και όταν δεν έχει προσαρτηθεί υπεύθυνη δήλωση ότι δεν προβλήθηκαν αντιρρήσεις από μέρους των πιστωτών. Υποστηρίζεται ότι η συγχώνευση είναι άκυρη και όταν δεν συγκλήθηκαν οι ειδικές συνελεύσεις των μετόχων, για να αποφασίσουν σχετικά με τη συγχώνευση¹². Αυτή η άποψη δεν είναι ορθή, διότι η ακυρότητα της συγχώνευσης σ' αυτή την περίπτωση δε συνεπάγεται από το κείμενο του άρθρου 77. Είναι επιπλέον αντίθετη και με τις επιταγές της 3^{ης} οδηγίας. Ομοίως, γίνεται δεκτό ότι ακυρότητα της συγχώνευσης επέρχεται και όταν δεν έγινε καταχώρηση της συγχώνευσης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών. Αυτή η θέση όμως δύσκολα συμβιβάζεται με το άρθρο 75 §1 του Ν. 2190/1920, από το οποίο προκύπτει ότι η συγχώνευση συντελείται από την καταχώρηση της στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών. Επομένως, όταν αυτή η καταχώρηση δεν έχει επιτελεστεί, η συγχώνευση δεν έχει συντελεστεί ως πράξη.

Από το πνεύμα της διάταξης του άρθρου 77 που εξετάσαμε παραπάνω, προκύπτει ότι η έλλειψη της εγκριτικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης συνεπάγεται την ακυρότητα της συγχώνευσης.

Υποστηρίχθηκε στο παρελθόν από νομικούς ότι η ανυπαρξία των στοιχείων που εκθέτουν την έννοια της συγχώνευσης, συνεπάγεται το ανυπόστατο της συγχώνευσης¹³. Το ανυπόστατο εκλαμβάνεται σύμφωνα με αυτή την άποψη, ως διαφορετική περίπτωση από την ακυρότητα της

¹¹ Στο σημείο που αναφέρει ότι μια συγχώνευση κηρύσσεται άκυρη με Απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου αν δεν τηρηθούν οι διατάξεις του άρθρου 74 του Ν. 2190/1920

¹² Ν. Ρόκας, ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ, 3^η έκδοση, Αθήνα 1989

¹³ Ε. Λεβαντή, Το ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, Τόμος IV, εκδόσεις Α.Σάκκουλα, Αθήνα 1989

συγχώνευσης. Η ανυπόστατη συγχώνευση παραμένει πάντοτε ανυπόστατη, χωρίς να υπάρχει δυνατότητα θεραπείας του ελαττώματος, από το οποίο αυτή έπασχε. Ως μόνη λύση επομένως αναγνωρίζεται η εκ νέου νομότυπη κατάρτιση της πράξης της οποίας η παράλειψη ή η ελαττωματικότητα είχε ως συνέπεια το ανυπόστατο.

Το πνεύμα του άρθρου 77 που ορίζει ότι η συγχώνευση είναι δυνατό να κηρυχθεί άκυρη για ορισμένους, περιοριστικά αναφερόμενους λόγους, έρχεται σε αντίθεση με τη διάκριση μεταξύ ανυπόστατης και άκυρης συγχώνευσης. Ενδεχόμενη παραδοχή αυτής της διάκρισης στην πραγματικότητα θα ισοδυναμούσε με αναγνώριση και άλλων λόγων που θα μπορούσαν να ανατρέψουν την ισχύ της συγχώνευσης, κάτι το οποίο δεν συμβιβάζεται με τις νέες διατάξεις. Η ανατροπή της ισχύος της συγχώνευσης δεν είναι δυνατή, παρά με την δικαστική κήρυξη της ακυρότητας της πράξης, η οποία συνιστά την κύρωση της παράβασης ορισμένων περιοριστικά αναφερόμενων διατάξεων.

Πάντως η απόφαση με την οποία εγκρίνεται η συγχώνευση από την αρμόδια Διοικητική Αρχή, υπόκειται σε ακύρωση ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας. Η αίτηση ακύρωσης αυτής της απόφασης είναι ανεξάρτητη από τις διατάξεις του Ν. 2190/1920, καθόσον θα στρέφεται κατά της Διοικητικής Πράξης της εγκριτικής της συγχώνευσης.

Η συγχώνευση μεταξύ ελαττωματικών εταιρειών οφείλει να διακριθεί της συγχώνευσης Η ελαττωματική εταιρεία, εφόσον υφίσταται ως νομικό πρόσωπο, έχει τη δυνατότητα να συγχωνευθεί με άλλη εταιρεία. Η συγχώνευση όμως αυτή δεν επιφέρει θεραπεία του ελαττώματος το οποίο, με τους όρους του άρθρου 77 δύναται να οδηγήσει στην ακύρωση της συγχώνευσης.

Η ακυρότητα της συγχώνευσης δεν είναι αυτοδίκαια, αλλά κηρύσσεται με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου, που δικάζει κατά την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Η δικαστική απόφαση είναι διαπλαστική. Ο Ν.2190/1920 δεν ορίζει το κατά τόπο αρμόδιο δικαστήριο.

Στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 77§1 (μη τήρηση διατάξεων άρθρου 74 του Ν. 2190/1920) κάθε μια από τις εταιρείες που συμμετέχουν στη συγχώνευση, οφείλει να προβεί στις διατυπώσεις δημοσιότητας. Επομένως η κατά τόπο αρμοδιότητα θα πρέπει να οριστεί με κριτήριο την εταιρεία, η οποία παρέβη το άρθρο 74:

Κατά τόπο αρμόδιο θα θεωρείται το δικαστήριο της περιφέρειας, όπου η συγκεκριμένη εταιρεία έχει την έδρα της. Το άρθρο 74 επίσης επιβάλλει το Διοικητικό έλεγχο της συγχώνευσης. Προς αυτό το σκοπό οι συμμετέχουσες εταιρείες υποβάλλουν στην αρμόδια αρχή ορισμένα στοιχεία που καθορίζονται επακριβώς. Υποβάλλεται συνεπώς φάκελος της συγχώνευσης, στη Νομαρχία όπου οι εταιρείες έχουν την έδρα τους. Εάν οι συμμετέχουσες εταιρείες έχουν την έδρα τους σε διαφορετικές περιφέρειες, απαιτείται υποβολή σχετικού φακέλου, από κάθε εταιρεία, στη Νομαρχία στην περιφέρεια της οποίας έχει την έδρα της. Άρα κατά τόπο αρμόδιο θα θεωρείται το Μονομελές Πρωτοδικείο της περιφέρειας, όπου έχει την έδρα της η εταιρεία η οποία δεν προέβη στις επιβαλλόμενες από το άρθρο 74 του Ν. 2190/1920 διατυπώσεις.

Στην περίπτωση ακυρότητας της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης, κατά τόπο αρμόδιο θα πρέπει να θεωρηθεί το δικαστήριο της περιφέρειας όπου έχει την έδρα της η εταιρεία, της οποίας η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης είναι άκυρη ή ακυρώσιμη.

Την αγωγή ακυρότητας της συγχώνευσης έχει τη δυνατότητα να εγείρει κάθε πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον για την ακύρωση. Η αγωγή πρέπει να στρέφεται ευθέως κατά της σχετικής σύμβασης συγχώνευσης. Όταν απευθύνεται μόνο κατά του ελαττωματικού στοιχείου της συγχώνευσης, η ακύρωση του δεν αρκεί για να καταρρεύσει το κύρος της συγχώνευσης.

Είναι νόμιμη η αίτηση αναστολής εκτέλεσης απόφασης της Γενικής Συνέλευσης κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Σε περίπτωση συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρείας, είναι δυνατό να ζητηθεί είτε η ακύρωση της συγχώνευσης, είτε η κήρυξη της ακυρότητας της εταιρείας. Αρμόδιο δικαστήριο για την ακύρωση της συγχώνευσης είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της νέας εταιρείας.

4.2 Προθεσμία έγερσης της αγωγής για την ακύρωση της συγχώνευσης

Η έγερση της αγωγής ακυρότητας είναι δυνατή και μετά την πάροδο της εξάμηνης προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 77 του Ν. 2190/1920, όταν η απόφαση του άρθρου 74 του ίδιου νόμου αντίκειται σε διατάξεις αναγκαστικού δικαίου. Επίσης η έγερση είναι δυνατή και όταν η παράβαση αφορά όχι μόνο τους μετόχους αλλά και τους τρίτους. Η ορθότητα όμως αυτής της άποψης είναι αμφίβολη, διότι δεν είναι σύμφωνη με το γράμμα του άρθρου 77.

Το παραπάνω άρθρο υποχρεώνει το αρμόδιο για την ακύρωση της συγχώνευσης δικαστήριο να παράσχει στις εταιρείες προθεσμία για άρση των λόγων ακυρότητας, εφόσον αυτή η άρση είναι δυνατόν να επιτευχθεί. Αυτή η διάταξη εγγράφεται στο γενικότερο πλαίσιο του περιορισμού των αποτελεσμάτων της συγχώνευσης με τη θεραπεία του ελαττώματος της πράξης. Ως αρμόδιο δικαστήριο νοείται τόσο το Πρωτοβάθμιο όσο και το Δευτεροβάθμιο. Η διόρθωση του ελαττώματος έχει αναδρομική ισχύ.

4.3 Αποτελέσματα της δικαστικής απόφασης που κηρύσσει την ακυρότητα

Η διάταξη 6 του άρθρου 77¹⁴ αναφέρεται, προφανώς από παραδρομή στις υποχρεώσεις της απορροφούμενης ενώ στην πραγματικότητα πρόκειται για τις υποχρεώσεις της απορροφούσας εταιρείας¹⁵.

Η κήρυξη της ακυρότητας της συγχώνευσης από το δικαστήριο, προκαλεί την επαναφορά των πραγμάτων στην προγενέστερη από τη συγχώνευση κατάσταση. Οι συνέπειες της συγχώνευσης δεν επέρχονται και οι συμμετέχουσες εταιρείες αναβιώνουν.

---

¹⁴ Σε αυτή τη διάταξη αναφέρεται «Η δικαστική απόφαση η οποία κηρύσσει την ακυρότητα της συγχώνευσης δεν θίγει το κύρος των υποχρεώσεων που γεννήθηκαν σε όφελος ή σε βάρος της απορροφούμενης εταιρείας στην περίοδο μετά την ημερομηνία καταχώρησης, στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της εγκριτικής απόφασης της συγχώνευσης, που προβλέπεται από το άρθρο 74, και πριν από την υποβολή της απόφασης αυτής στη δημοσιότητα»

¹⁵ Συγκρ. Άρθρο 22 3^{ης} οδηγίας

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι να αναλυθεί ο θεσμός της συγχώνευσης Ανωνύμων Εταιριών. Να αναλυθούν επίσης οι περιπτώσεις της και να δειχθεί πως ακριβώς πραγματοποιείται. Όπως έγινε φανερό, η συγχώνευση Ανωνύμων Εταιρειών είναι μια πράξη η οποία αναδιοργανώνει την εταιρεία ενώ παράλληλα επεκτείνει και την εταιρική της ιδιότητα. Οι εταιρείες χαρακτηρίζονται από το ότι λύνονται αλλά δεν ακολουθούν το στάδιο της εκκαθάρισης. Επίσης η περιουσία της απορροφούμενης (ενεργητικό και παθητικό) μεταβιβάζεται στην απορροφούσα.

Τέλος τονίζεται ότι η έρευνα μου εξετάζει αποκλειστικά την συγχώνευση των Ανωνύμων Εταιρειών, τη διαδικασία που ακολουθείται για την πραγματοποίησή της, τα αποτελέσματα που την συνοδεύουν καθώς επίσης και πότε είναι άκυρη. Δεν έχει γίνει καμία αναφορά σε συγχωνεύσεις άλλου είδους εταιρειών όπως, Ε.Π.Ε. ή Ο.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ε. Περάκης, «Το Δίκαιο Της Α.Ε.», Τόμος Ιβ, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΘΗΝΩΝ, Αθήνα: (1992)
2. Ε. Αλεξανδρίδου, «Αθέμιτος Ανταγωνισμός Και Προστασία Του Καταναλωτή», Έκδοση 2^η, (1984)
3. Ε. Λεβαντής, «Το Δίκαιο Των Εμπορικών Εταιρειών», Τόμος ΙV, Εκδόσεις Α. Σάκκουλα, Αθήνα: (1989)
4. Δ. Κριμπάς, «Συγχώνευσεις Των Εμπορικών Εταιρειών», Αθήνα: (1961)
5. Ν. Ρόκας, « Εμπορικές Εταιρείες», 3^η έκδοση, Αθήνα: (1989)
6. Μ. Λεοντάρης, «Ανώνυμες Εταιρείες», 3^η έκδοση, Εκδ. Οίκος Πάμισος, Αθήνα: (1993)
7. Κ. Βούτσης, «Εταιρείαι Εμπορικού Δικαίου», Αφοί Π. Σακκουλα, Αθήνα: (1986)